

Gdzie odpowiedzialność za tajne więzienia CIA na Litwie?

27 września 2013

Wraz z pojawieniem się nowej ofiary, twierdzącej, że była przetrzymywana w tajnym więzieniu CIA na Litwie, Amnesty International wzywa władze w Wilnie, aby wznowiły dochodzenie, mające ustalić zaangażowanie tego państwa w finansowany przez USA program tajnych więzień.

Mapa tajnych lotów na Litwę.

13 września organizacje Redress z Londynu oraz Human Rights Monitoring Institute z Wilna wniosły skargę do prokuratora generalnego Litwy w imieniu Mustafy al-Hawsawi'ego. Ten przetrzymywany obecnie w Guantanamo Saudyjczyk – jak twierdzi Redress – był więziony w tajnych więzieniach na Litwie pomiędzy 2004 a 2006 rokiem.

„Rząd litewski powtarzał wiele razy, że jeśli pojawią się nowe informacje, rozważy ponowne otwarcie poprzedniego dochodzenia. Tak więc – mamy kolejne informacje” – oświadczyła Julia Hall, ekspertka Amnesty International ds. walki z terroryzmem i praw człowieka. „Żeby była jasność: ten nowy przypadek to nie jedyny fakt, który wymaga uwagi prokuratora generalnego. Wszystkie bez wyjątku ofiary tego typu praktyk mają prawo do skutecznej rekompensaty szkód, jakich doznały podczas nielegalnego przewożenia, tortur w czasie śledztwa i przymusowych zaginięć w tajnych więzieniach.”

Przedstawiciele Amnesty International są w tym tygodniu na Litwie, by wraz z działaczami organizacji Reprieve, Redress i Human Rights Monitoring Institute spotkać się z rządem litewskim i działaczami społecznymi. Organizacje te będą wzywać do podjęcia odpowiedzialności za współpracę Litwy ze

Stanami Zjednoczonymi przy operacjach antyterrorystycznych.

Poprzednie dochodzenie karne wszczęte przez prokuratora generalnego w sprawie uznanych tajnych więzień CIA na terytorium Litwy zostało zamknięte w styczniu 2011 roku w atmosferze postulatów zachowania tajemnicy państwowej. Amnesty International potępiła przedwczesne zamknięcie tego dochodzenia z powodu wątpliwych podstaw proceduralnych.

W kolejnych miesiącach 2011 roku londyńska organizacja Interights przekazała prokuratorowi generalnemu Litwy nowe informacje w sprawie Abu Zubajdy, pochodzącego z Palestyny bezpaństwowca, również więzionego w Guantanamo. Interights i Amnesty International wzywały wtedy prokuratora, by wznowił dochodzenie, ale prośba ta spotkała się z odmową. „Jeśli chodzi o skuteczność pierwszego śledztwa, Litwini całkiem zawiedli. Mimo iż uznali, że tajne miejsca istniały, zignorowali nowe informacje na temat Abu Zubajdy” – dodała Hall. „Prokurator generalny musi dokończyć swoją pracę, przeprowadzając dokładne dochodzenie w sprawie wszystkich okoliczności towarzyszącym sprawom al-Hawsawi’ego i Abu Zubajdy, oraz szerokiego kontekstu udziału Litwy w operacjach CIA.”

Litwa przewodniczy obecnie Radzie Unii Europejskiej. We wrześniu 2012 roku Parlament Europejski wezwał wszystkie państwa UE do zbadania swojego udziału w programie tajnych więzień CIA. Po odwiedzeniu przez delegację PE podczas wizyty na Litwie miejsc zatrzymań, rezolucja wezwała Litwę do ponownego przeprowadzenia śledztwa. „Konieczne jest, by Litwa, sprawująca prezydencję w UE, była strażnikiem praw człowieka i rządów prawa” – powiedziała Julia Hall. „Odwlekanie odpowiedzialności za współudział w torturach i zaginięciach to niebezpieczny sygnał, na który Unia, a także świat, nie może sobie pozwolić.”

Źródło: [Amnesty International](#)